

בעזרת השם יתברך

וועד העירוב

148 - 6 עמודים

תשובת הגאון ר' מיכאל דוב וויסמאנדל זצ"ל

לתקן עירובין בברוקלין
בצירוף הגשרים ומסילת
הרזל מדין פי תקרה."
...אם יזכה הזוכה לתקן
את העיר בעירובין שער
גדול יפתח לשמירת שבת
להמון כולו..."

בעזה"ת

אור לארבעה עשר בודקין תש"ט לפ"ק.

תורה וגדולה במקום אחד, הרב הנאון בתורה וביראה
ובמעשים טובים, מוה"ר צבי אייזנשטאם הי"ו, יצו
ה' אתו חיים וברכה וכשרון חג הקדוש בשמחה.

זה פעמים אשר נפגשתי עם כה"ג נ"י, וכל פעם כו' המדובר בחקון
עירובין לבעיר רצחי באוכלוסין. ומאחר שאמר לי מר נ"י בפעם האחרונה לכתוב
דבר, ומאחר שלפני"ד הדבר נוגע במלכות רבה, הגני כותב מכתב זה.

אמת כי חלקי בחירתנו הקדושה קטן מהכיל את החיובים המופלים עלי
בלמודי הישיבה, והדיון נותן בק"ו, למנוע ממני פתרון פה בצוראח חמורה. ועוד
נוסף כי צאלו הזמנים, ברוב הימים אני שוכב מטוב ל"ע, ועל כל אלה אני מוטרד
בדאגות הפרנסה של בית מדרשו, ויוגהו עליון.

אמנם בעיקר הדבר, לא לברר הלכה אני כותב, כי מה מני יכלך, אלא לדבר
דבור הנוגע למעשה. ובענין זה יש לי עצה טובה. ידענא ב' בצבירה רבא, זקן
ויושב בישיבה, ובעל הוראה מפורסם ע"פ דרכי הוראה של מן הח"ס והלמודיו
ז"י, הגאון האמתי ולדיק תמים, מובהר"ר יונתן שטייף נ"י, שיש לו כח דהיתרא
לשם שמים. עוב הדבר למעשה להכניסו בהוראה זו. גם אנכי אדבר עמו אי"ה,
אמנם למעשה, עוב הדבר שגם מעיי"ת נ"י בה יעשה. א.

ובמה הפליג רבינו הרמ"ש ז"ל בסוף כלל כ"א מהשבווחיו, להכריס
בלשונות נוראות, ולדון במיתתו ממש, אותו חכם, שר"ה להטיל חומרי רבי'ר
בנעילת דלת, על עירובי טירו. אף שכמה וכמה שיטות נועים כאותו חכם, כידוע.
ועי' בסוף סי' כ"ז בבית אפרים מה שכחנן צה.

ונראה שחיל' דרבינו הרמ"ש הוא מניח ע"ז: צענדל דהביא מרבנן
שבי' אורב בעירובי תירות, ומסיק הש"ס דהוראחו לקולו, משום דמקלקלי
ב' רבים בטלטול דאיסור. וכבר נסחי"ע מן הח"ס ז"ל בס' ל"ז ממיימרא זו,

לברוח שחוב מטול על חכמי בעיר והפרנסים לחקן אה בעיר בעירובין. ובמס'
עירובין דף ס"ה ע"א, מצוה דדיירי ב' תרי גברי רבננו רבנן, לכו בלא עירוב
ובלא שיתוף, כמיש שס במרדכי ובגבחה אשרי. ואפשר דכינו טעמא דקרי עלי'
רבנן, ריש גלותא, בעירובין דף כ"ו. חכמים במה להרע ולהטיב לא ידעו.

והמדקדק בלשונו הזכר של הרמ"ש, יראה שהוא ז"ל העמיק כעסו, בשביל
שאנחנו דרים בין הכוחים, ואנחנו לריכים בחקון עירובין להסכמתם, ואין בכתו
להחמיר בחומרה דאחי לידי קולא ומכשול.

ואשרי חלקו דמר נ"י, אם יעלה בידו להזיח הוראה לפועל בדבר הזה,
בהסכמת גדולי תורה, המכונים הוראך לשם שמים. כ' בעוב, בשומר אמת של
תורתו לעולם, יבא בעמרו.

וככה בעיר ברקלין, הים והגבר חומתה משלש רוחות. וממילא שאין כאן
פילוש. ומאן דיימר לצבל מחילות אלו הנעשות בידי שמים, מחמת בקיעת
הספירות, ימלא הרבה מחירים כנגדו, כמבואר בספרי הפוסקים. יש כאן מקום
מרווח להוראה של היתר להגדר. וזכרנו כי למעשה, כמעט כל גדודי הוכר
והים, כבר נשחטו ע"י בני אדם, בבניני נמל, וגדרי דרכים. ולא אחי ספירות
ומנעלים מחילות הנעשים בידי אדם, גם אליבא דשיטות המחמירים בבקיעת
ספירה בשאר נהרות.

ולא נשחייר אלא לדון על רוח לפונית, כי מנפון הפחתה בעיר. אמנם לעומת
זה, כמעט על פני כל דר לפון, משוך הגשר של העלעוועטעד ליינס, המתחלת
מקן לפונית מערבית, להחמשך מגשר של וויליאמסבורג, כמעט עד לפונית
מזרחית עד חוף הים. ואין כאן רק מעט פרצות, כמו שלשים רחובות. ואלי
אפשר לחקן בצורה הפחתה, מאחר שכבר יש כאן ג' מחילות, או גדלות הראויות
לנעול. כי אולי מלד ממעלה בעיר, יותר יסכימו על דלתות הראויות לנעול,
משיכינו על זרת הפחתה.

ובגשר הזה יש בו להחיר מחמת שני טעמים. חדא, מלד פי תקרה יורד
וסוחס, ולבלב קימיל צבי' שפי"א דפי תקרה יורד וסוחס בשפי מחילות
העומדות כמין גאס, ופי תקרה משלים שתי מחילות הכסרות. דהא איפסק
כלתחא ברע בעירובין ל"ד. אמנם ברוב רבועית גם שמואל מודה, אפילו אליבא
דשיטת הכוס' ור"ח ואחר רבוחא. ואין כאן אלא שיטה המכרי"ל במצבא בנגי"א
שמי' סקי' ובני' שפי"א סקי', להחמיר להחילת בחקון למי, וגם הוא
ז"ל לא הש אלא להחמיר להחילת, וכבר הקשה עליו הכוספות שנת, והמחילת

השקל טרם ליישב צפי' שמי'. ואין אללי שריח מהרי"ל, ואפשר שזון על החומרה של הרשעים בנבחה מדרכי גרים מסכה שנה, שלא לדקדק בקרוי ארבע של אסקופה, לבחור מטעם פי תקרה. והאי דרשנים, חומרה גדולה, ולא איפסקה להלכה. ולא נאמרה אלא באסקופה, משום דיש למיחש בה לאחלופי, אמנם לא בתיור מבולות וחלוצות. וכן הוה דמהרי"ל כנראה ממה שכתחיקו המג"א והטרי"ז, ג"כ לא מיירי אלא מאסקופה.

ושאני תקרה רחבה ד', מקורה של עפה, דוורד וסוחם וחשיב מחייל מעליהא, יותר מלחי וקורה, אפי' אי נימא דהם משום מחייל ולא משום הכירא, כמו שזכרנו בחום' צעירובין פ"ו. צדי"ה קורה ארבעה. ולית מאן דנגע צפי תקרה של ארבעה משום היכרוא, אלא דחשיב מחייל בגדר של גוד אסיק ואחיה, כמי"ש רש"י בסוכה דף כ"ב צדי"ה שאין בנגו, בענין חבוב רמי. ובאמת לענין סוכה פי תקרה עדיף ממחילות של גוד אסיק, דמחילות של גוד אסיק אינם מועילות בסוכה, ומחילת הבאה מהמת סחימת פי תקרה חשיבה מחייל מעליהא, כמי"ש בחום' סוכה דף ה' צדי"ה סדר אביי. ומחילות של גוד אסיק חשיבן מחילות גמורות לשנה, ולא אחי רבים, אפילו של ס' רבוא, ומצטלין להו, כמו שזכר רבינו חכם נצי צפי' ה' ולי"ז. והל המתלקט, אליבא דרבנן דק"ל כותיבו צעירובין כ"ב וצנצנה ק' יובית, דלא אחי רבים ומצטלי מחילות של גוד אסיק, ופדיפי מלחות ועלות, משום דחורה מחילה גמורה עליהם. וא"כ הי' כדין נותן, דכשם שאפשר לתקן מצוי ורבי' מפולש, צהרין עמון ו' ורחצ ד' מלאן ומלאן, צמחיות של גוד אסיק, כך אפשר לתקנם בתקרה רחבה ד', דאמרינן בהו פי תקרה יורד וסוחם. ואין הכי נמי. אלא דלא משכחה לה משום דלא אמרינן פי תקרה יורד וסוחם, אליבא דחום' צדף כ"ב חף ל"ד צעירובין, וצדף י"ח בסוכה, אלא צב' מחילות העשויות כמין גאס, אבל לא צב' מחילות זה כנגד זה. והכי איפסק הלכה כדלעיל. וא"כ אי"א לבחור מצוי ורבי' מפולש מטעם פי תקרה, משום דפילוש לא משכחה אלא צב' מחילות זה כנגד זה, וצבכאי גונא פי תקרה אינו מועיל.

ולשיעת רש"י בצוגי' דפי תקרה, דס"ל דאליבא דרב מהני תקרה אפילו להשלים ד' מחילות, ומכש"כ צב' מחילות זה כנגד זה, אין הכי נמי דיש לתקן צ' צדדי הפילוש צפי תקרה יורד וסוחם. ויש לעיין בדבר להלכה. אמנם בלתי"ה כל הראשונים חולקים על רש"י בזה. אלא שיש כאן שיטת הרשב"א גם כן.

וכיינו טעמא דפסק כרמב"ם צפי"ד מהל' שנה, ובעור ושריע צסימן שמי"ה, דרבי' מקורה חשיב כרמלית, משום דאי אפשר להקרוי שחיר את רבי'.

מאחר דיש כאן פילוש צב' מחילות, זה כנגד זה. ולשיעת רש"י אפשר דרבי' מקורה חשיב באמת רבי'.

ובל שיקר כדין ורבי' מקורה חשיב כרמלית, הוא מכא דאיתא בשנה צ"ה ע"ה דכמוצי' לרבי' מקורה פטור, כמי"ש ברב המניד צפי"ד מבלכות שנה, משמע פטור אבל אסור משום דחשיב כרמלית. ואי משום כה, הי' אפשר לאוקמה צרה"ר מקורה משופט, דלא אמרינן פי תקרה יורד וסוחם צמשופט, כדאיתא צעירובין צ"ד.

אלא דיש כאן למוד יוחר מצווה דרבי' מקורה גדון משום כרמלית, צחוספתא פ"ז דעירובין. דאיתא שם, דעליות וגשרים ורבי' מקורה ר"י מתיר וחקמים אורבים, והחום' בשנה דף ו'. בזכירו זאת בחוספתא. אלא דצעירובין צ"ה יש כאן שתי לשונות צפולגתא דר"י ורבנן, אי משום שתי מחילות אי משום פי תקרה.

ובחום' שנה דף ו' מסקינן, דזו היא רשות היחיד גמורה, אחי' למעוטי רבי' דיתר מכן אמר ר' יהודא. והקשה הפני' דלמה לא אמר דאחי למעוטי רבי' דרבי' מקורה אליבא דר"י. ותירן דבאמת אליבא דר"י מטעם פי תקרה, הרי נגמרה רבי', דנגמרו מחילות' ע"י סחימת פי תקרה, ועד כאן לא אמרינן דלא נגמרו מחילות' אלא צסיפא דהאי חוספתא ביתר מכן של ר"י, דאין כאן אלא צ' מחילות, ולא נגמרו מחילות'. ובאמת צעירובין ל"ה מסקינן דפליגי צפי תקרה ואליבא דהלכה קי"ל פי תקרה יורד וסוחם. וא"כ אליבא דרש"י הי' לדון צרה"ר מקורה, צחורה רבי', משום דמחילות פי תקרה משוכ לה רבי', אלא דאין לא קי"ל כרש"י, מהמת קושיית החום' ושאר ראשונים, דלא אמרינן פי תקרה סוחם צב' מחילות זה כנגד זה, ומבאי טעמא אין כאן ביתר של פי תקרה צמזוי מפולש, וכהי דרבי' לא מיקרי משום דאינו דומה לדגלי מדבר, אבל רבי' ג"כ לא יחקרי משום דאין כאן ביתר של פי תקרה.

אלא שברמב"א צס"ם שמי"ז פסק פי תקרה יורד וסוחם אפילו צב' מחילות זה כנגד זה. והקשה עליו מג"א מס' שס"א, דלא אמרינן יורד וסוחם אלא צמחילות כמין גאס, ותירן מג"א דמדא כדין אפילו צב' מחילות זה כנגד זה סגי, אלא שצס"א מלד חומרה חיישינן לשיטות הסבורים, שלא לימר פי תקרה סוחם אלא צמחילות כמין גאס. וא"כ י"ל דהא דחשיב כרמב"ם ועשו"ש רבי' מקורה לכרמלית, הוא ג"כ מלד חומרה זו, אמנם מלד כדין רבי' הוא.

והנה אליבא דשיטת מג"א זו מלד הדיון, רכ"ד רחב ע"ז ובקעי בו ס' רבוא,
והוא מקורה, רכ"י הוא. אלא משום חומרה השיב כרמלית. והנה ברכ"י אינו
מזיק בקיעת רבים, כמו שפסק הטו"ז בס"י סק"ג, והכי ס"ל לרוב
באחרונים, אלא שבאבן עזר חולק. ואלא מאי תאמר, שמלד חומרה נאמר
דלתי רבים ומבטלי מחילתא. מתוך חומר זה הקלנו עליו, שאם יוליא אדם מרכ"ד
גמור לתוך רכ"ד מקורה, נפטר אותו, בדק מוליא מרכ"ד לרמלית, ומלד כדי
אלא הוליא מרכ"ד לרכ"י גמור. וכי בסכינא תריפא נחלוק המחילות לחשבן
למחילות לגבי יחיד ולא לגבי רבים. אדרבה, רבינו חכם נצי בס"י ה' הביא ראיות,
דיותר יש לנו להקל לחשוב מחילה לרבים, מלחשוב מחילה ליחיד.

יש לי לביא סמוכים, דרכ"ד מקורה הוא מלד הדיון רכ"י, מדברי הירוש'
פ"ח דעירובין הלכה א', סוכה מקורה פסולה, מבוא מקורה כשר, ר' אמי בשם
ר' הושעיה, לא סוף דבר מקורה אלא נתן מלתרא יש בו רחב ארבע עפחים מתרת
את המצוי. והנה מפרשי הירושלמי פירשו דקאי על גבול יותר מל', ובקורה
גרידא אינה מותרת, דהיא משום היכר, ולמעלה מל' איך בלא היכר. ובתקרה
מתרת מעטם פי תקרה, אפילו לפי פירושם, הא אמר מצוי מקורה כשר, משמע
דבוא רכ"י, ואין לחלק בין רכ"ד למצוי בקרוי, דמאי עמאל. אלא דלפירושם
עיקר חסר מן הספר. אמנם למאי דאסקינן אתי שפיר. דמצוי מקורה לגמרי,
מרישא לסיפא, בודאי דכשר, דרכ"י גמור הוא, מלד פי תקרה יורד וסוחס. ואחי
ר' אמי למימר דכשיש בלא אמלתרא רחב ד', אי"כ תחת זה האמלתרא הכי כבר
יש בלא רכ"י, ששעור רכ"י הוא רוחב ד', ומאחר שפי תקרה יורד וסוחס תחת
האמלתרא הכי יש בלא רשות היחיד גמור, וברכ"י אינו מזיק שום בקיעה, וכשם
שיש בלא מחילה כלפי הרכ"י שתחת האמלתרא, כך יש בלא מחילה כלפי הרכ"ד
שהוא לאמלתרא. ואפילו אם יחלוק ההולק על זה הפירוש בדברי הירושלמי,
אמנם הדיון דין אמת.

ודאחאן ענה ענה למעשה. איך אנו זריכים לכל זה. הלא, אנו אין אנו
דנים אלא על פרצה דרוח רביעית, בפרצה עומד מרובה על הפרוץ, דלשיע אמרינן
פי תקרה יורד וסוחס, ועדיף מזורת הפתח, דמכני בשלש מחילות גמורות בדיון,
אפילו בקיעת ס' רבוא ורוחב ע"ז. ואפילו תימא שאנחנו זריכים גם להתיר
הגשרים של רוח מערבית העוברים מצדקלין למאנהעטן, כשלא יותר מאנהעטן.
אלו הגשרים כלם מכוסים ברחבם, בתקרות רחבים יותר מארבע, וגם דדיורה
זיך פי תקרה, מה צדק, הלא עדיין נשארו בדרום ומזרח, מחילות היס כמין

גלס, ואפילו אי נישת לחומרה של ס' שס"א, אליבא דפי' מג"א בס"י שמיז,
ואמרינן פי תקרה יורד וסוחס בנ' מחילות, לפון ומעמד, אפילו אם היו חסרים
לגמרי, ומכשי"כ כאן, שגם באלו המחילות העומד מרובה על הפרוץ בכפלו כפלים.

ואת ועוד אחרת. אלו העלפועטער גשרים חולקים רשות בפני עצמן,
ונחים על עמודים רחבים הרבה מג' עפחים, כידוע. ויש החוכים אם כן איפוא
לא ב' מחילות אלא כפסי ביראות ויותר, ד' מחילות בפרוץ מרובה על העומד.
ודאי שפי תקרה יורד וסוחס בכהאי גווא, להחשיב הרשות שהתח העלפועטער
לרשות בפני עצמו, לכל הפחות כרמלית. ולשיטת המג"א כג"ל אפשר רכ"י. ואי
אפילו לא היו כאן ג' מחילות של יס וכהר, אלא שהי' העלפועטער זה לבדו מקיף
את בעיר מל' רוחות, הי' מקום להתיר, שכשם שבגשר הזה יורד וסוחס מחילה
לרשות שתחתיו, כך הוא יורד וסוחס מחילה לרשות שתחת לו. ועל פי מה שכבר
הכריז בס"י ה' נחלוק שבין רכ"י לרכ"ד, קי"ז יש כאן, ולא הוא הדיון.

וארוחמא בזה, לפי שאלו הגשרים הולכים ישר והפך בתוך בעיר כמה פעמי,
ישנם כמה שפחים שאלו הגשרים מקיפים אותם ברבוע, או כמעט ברבוע, ואין
לריך לחקק אלא איזה רחובות, כדי שיהא בלא רבוע שלם. ואלו השפחים מונחים
כלם תוך הרבוע הגדול שהתחלנו בו. ואי"כ יש לפשות ככה דרכה בר אבוב צפירי'
כ"י. דמעמד לכולא מחאה עברייתא. כדי שבכל שעה בפני עצמו לא יהיו ששים
רבוא בוקעים, והי' בזה יתר שאלה של מהיות עוב.

אלא שהי' לפקפק על כל זה עפ"י שיטת הרשב"א בעבודת הקודש בס"י ד'
דיתר מעשר לא אמרינן פי תקרה יורד וסוחס, והאל"י רבב בס"י שס"ג פסק
טחי', ובדלוי נראה שהילי' דרשב"א משום דפסק בלישנא בתרא בנדף ז"ל. וכבר
כתב עליו הפמ"ג, דבס"י שס"א פסק ברמ"א בפירוש, דפי תקרה מכני ביותר
מעשר ג"כ. וכבר הרגמה רבינו גאון יעקב, בעירובין ב' ובעירובין ז"ל, לבה
דרשב"א, דמיירי בקק זיזיה או במרן במלואה, אמנם הר"ש והאוס' חולקים
גם על זה. ועיין בביאור הלכה.

ובאן מקום להכריז בקצור, כי הרוקח בס"י ז"ל כתב, כי איתא בחוספתא
כי חכמים אורכים לפלגל צרכ"ד מקורה, ולק אסור לפלגל במתקף מקורה
צרכ"ד, מאחר שאין כאן כחלים. והגאון ר' יוסף עגל ז"ל בגלויי השי"ם צפירובין
כ"ב הניח דבריו ב"ש, אי' מקום החוספתא ומנא ל'י. ונדרו נראה דשינת
הרוקח על חוספתא כג"ל בעירובין פ"ז, ויותר זריכים שיהו דברי בגאון ז"ל,
שתתב על הרוקח דמאי צדק דאין בלא כחלים, הא פי תקרה יורד וסוחס, דה
אינו אלא לרשיי אמנם כל הראשונים חולקים על רשיי בזה.

From: Eruv Society of Boro Park 718 438 741 10
Date: 10/25/02 Time: 06:11:30

ועוד יש טאן היתר אחר צאלו הנשרים של העלשוטטערס הצוקטים
 צלפונס של צרוקלין. כי אלו הגשרים מוקפים בצדד על גביהם, צאופן שעל גבי
 הגשרים יש טאן רשות היחיד גמור, עוקף ד' מחילות, שאין בהם פוחח פתח, רק
 עליות המחלקטים עשר מחוץ ארבע, ולא אחי רבים ומצטלי מחילות הללו צדי
 אדם, דק"ל כרצון צד' מחילות גמורות כהאי. והנה צב"ג כתב המג"א צסי'
 שמי' סק"א שאם הערסקל עמנו צב"ג ו', תחזיו רכ"י, משום דאחתינו
 המחילות. וא"כ הדון להכ"ל משמ"י דע"מ דצב"ג לא אחי רבים ומצטלי
 מחילתא, וממילא כמו שיש טאן מחילות כלפי פנים של תחת הגשרים, כך יש טאן
 מחילות כלפי חוץ לגשרים. זה מועיל לא לצד לרוח אחד, אלא לר' רוחות.

אחמה שהת"ש והג"א והמחילות השקל עשו ע"ם צמג"א זה משמ"י דהח'ו
 והג"ב להיפך, שאינו רכ"י, והצ"א ראויה לדבריהם. אמנם מי לנו גדול ממנו
 החיים שסמך על דברי המג"א אלו הלכה למעשה, צלי הג"ה צסי' פ"ע, בצד"ה
 אך מה יושענו, וכן בהג"ה דע"מ על הש"ע חלק על הג"ה מחילת השקל, ויש
 להאריך ולנכר, ולהצ"א ראויה שבדין עם החת"ם, ושלא להג"ה צדברי המג"א,
 צפירות צדרי החום' צשמעתה דערסקל. אלא שכבר נחארך מהכ"ז, ואני לא
 צאחי אלא לצד ענין פי חקרה יורד וכוותם, לפי שזכ"ה המדובר צינינו. וממילא
 מוכן שעוד יש טאן סגיפוס וסגיפוס אחרים הראויים לנרף להיתר, אם יצא צבל
 הוראה ראוי להוראה צעבר ולא צב"ג, ויטפל עמנו צב"ג. ואני לא צאחי אלא
 לעורר את מעב"ת שלא יתרגל צדבר, לצקש ולחפש אחר הוראה זו.

חייבים אנהו למנוע עמנו מלשטון על הסצרה, צנמוד התלמוד בכלל,
 וצדידור הלכה צפרע. כמ"ס החום' צנטעמא דמילתא דאחי' צבצרה ערה וכתב
 לה קרא, דלר"כים אנהו לקרא להראות כי הסצרה הוא אמיתית. כי מי כמו
 השכל, עלול לשטות את עמנו. ולולא דמסחפינא מזה, הייתי אומר כי סחימת פי
 חקרה צביתר רשות רבים, עדיף צאחה מזה ממחילת גמורה.

דהנה ר"י ס"ל דאחי רבים ומצטלי מחילתא ור' יוחנן קאי צשיעתי'
 לחלואין, מ"ס שיטת הרמב"ן צמלחמתא. ומה זה צעול אליצא דכל המפורשים, כרי
 לפנינו מחילת דאחי' מכה נורה הפתח, או מכה חל המהלקט, ואחי דריסה
 רבים ומצטלי ל"י למחילת זו, ונהשבת כאן, וא"כ הו' יש טאן רכ"י. אבל כשי'
 טאן רכ"י מקורה צד' טפחים, דאחי דלא אחי רבים ומצטלים הקרוי, שלא יחקרי
 טכ"ס צמלית תחת הקרוי, וזה הדין שייך צרשות רבים מקורה דוקא, דהיינו
 צצוקטים צב רבים גרידא, או ס' רובא, למד כדאית ל"י ולמד כדאית ל"י. וא"כ

איך לומר דחקרוי נהשבת כאין. ואם קרוי יש כאן, מי מצטל סחימת פיה, אליצא
 צעול המאור דאחי רבים ומצטלים המחילת לגמרי, אלא שהרמב"ן חולק ואומר
 דלא אחי רבים אלא צעול את תורת הלבוד של הפסין, או את תורת הכיסק
 דמחילת לצב"ד, של חל המהלקט. אמנם לשאר השיטות, צעול מחילות הוא צעול
 לגמרי, דמחילת לצטול חנן וצרות וספר, לענין אכלות צפנ"ץ מאכלות, ולענין
 מקואות צבית קבול צרות, ולענין סוכה וסנין עירובין ג"כ, צעירובין ט"ע.
 דנהשבת העפר והצרות כאין, וכמו שהצ"ד מהר"י צשורש קמ"ב ענין צב"ג
 חמץ לפירש"י. כן כהא אחי רבים ומצטלי את העפר וצרות של המחילת,
 ומחשיבים אותם כאין, וממילא שאין טאן מחילת. ועדיף צעול דאחי' מכה דריכה
 רבים מצטול דאחי' מכה דבור ומחשבה צעלמא, דמהשבת אינה מוילת צעלמא
 מיד מחשבה, ומכל שכן מיד מעשה, ומעשה מוילת מיד מחשבה ומיד
 מעשה. אמנם חקרה זו איך לה צעול, לפי שהשוכה היא להפך את רכ"י לכ"ס
 לצמלית, כדלעיל. ומאחר שיטת כאן, סוחמת ג"כ. כלל דמילתא, סצרה זו
 נוחגת לומר, אימתו אומרים אנו צעול מחילות, צומן ש"ע צעול מחילות הללו.
 שזי יתהפך זה הרשות, שצורה פתח חוסמת אותו לרשות רבים. אמנם צב"י
 מקורה זה צד' טפחים, אפילו חימא שהצטל את סחימת פיה, כצצרת הרמב"ן
 כ"ל, עדיין לא החזרת את זה הרשות להיות רכ"י, אלא צריך אחר על כרחך
 לדון עליו מדין צמלית לכ"ס, ואפשר גם משום רכ"י. וא"כ שזי אין טאן צעול.

רוצ הסצרות סצרות הכרם הן. ואזלין צחר רובא, לדון כל סצרה צדין זה,
 מאחר שאין צנו כה להבחין. אם לא שנמלא ראי' חזקה צדברי הש"ס ופוסקים
 ומפרשים ז"ל, אשר עליהם יש לסמוך. ויש טאן מקום לחוק סצרתיו זאת צמק"ת.

דהנה הרש"י צצב"י ס"ל דפלטא אפילו דלחוח המדונה נעלות
 צליה, תורה רכ"י עלי', והוא צצב"י שער שלישי ס' א'. ורצינו חכם צדי
 צסי' ל"י אחשבה להא דרש"י להדוש גדול, שלא נמלא צשום פוסק קדמון ואחרון
 זולתו, וכתב שנראה שזכו דעתו של ר' אפרים שהצ"א הצעול המאור כ"ל
 והיינו שהרבים מצטלים את המחילות, אפילו מחילות גמורות לגמרי. אלא צצב"ת
 אפרים ס' כ"ז חולק על החכם צדי צמה דמשוה את הרש"י ורצינו אפרים
 ביחד, דרצ"ו אפרים לא דן על פלטיא צלצד, אלא על כל רכ"י, וס"ל דאין טאן
 מחילות לשום רכ"י, ושאי"ל לערב רכ"י בכלל והעלה שם צבית אפרים דחיל'
 דרצ"ו אפרים מעירובין ק"א, דאמר' שם דירושלים אף קודם שפלטו צב פלטות,
 ואף שכו' דלחוח נעלות, מיקרי צמלית, ורש"י צדק ו' פירש צב, דמקריא

From: Eruv Society of Boro Park 7/10/2010 7:10:11 PM Date: 10/20/10 Time: 06:17:30 Page:

כמו כרמליה כיינו בללל עירבו, וכפירשיי פירשו גם שאר ראשונים. ורצונו
 יהונתן הניח בליי גדול, וכי עירוב מפיק ל' לברמליה מחורתו, ורצונו ציה יוסף
 צסי' שמי' ולפניו הרביי' צסי' חייב, תירלו, ולכן כונת הבמלה לזן על ירושלים
 בתורת כרמליה ממש, אלא שבלל עירוב יש כאן איסור טלפול כמו שיש איסור
 טלפול בכרמליה, ורצונו אפרים לרצה הבית אפרים ס' כיו מואן צפירות זה, ופוי'
 כפשוטו דירושלים אפילו בנעילה לתוח כרמליה חשובה. וכנראה כבר קדמו בזה
 התרומה הדשן צסי' ט"ג, שכל ששמע שאחד מן הגדולים ה' סובר להחמיר, מהא
 לאמרין פרק בתרא, דירושלים כרמליה היתה אף קודם שגפרו זה פרעות, אף
 על פי הדיחה מוקפת, ודלתותי' ועולות, וש"מ דהיקף חומה לא משמע רביי.
 וכ' דהיי' מסיק רבינו אפרים מרעגטנשבורג צמרדכי פ' מי שהוליאובו. וכנה
 צמרדכי אין כאן רק רמז קטן מפסקו של רבינו אפרים לדיכא למשמע מינה משייב
 התה"ד. אמנם ידוע כי המרדכי שלפניו קצר הוא, ויש בו כמה השמטות מן מה
 שנמלא בכחצי יד. כמעט שנחלקר בכמה מקומות למחזה לשליש ולרביעי. ובדלתי
 שאין ברז ר' אפרים של צבל המאור רבינו אפרים מרעגטנשבורג, ונראה מדברי
 חכ"ד שכמה שיטות סוברים כן, שאפילו מחילות גמרות אינם מחירים העלפול
 במקום דריסת רגים. אף ששיעור זה לא החכרה להלכה בשייב. ועכשו שנחנו
 לדי מדה זו, י"ל שפעמא דמילתא של ברש"י ואלו הפוסקים אחד הוא,
 שמדלורייחא אין כאן רביי רק סרעיו ופלעיו, והרמזות הבוקעים לחוק
 הסרעיו ופלעיו יש בהם דין כרמליה מחמת דין לדי רביי, ולפיכך ירושלים,
 כלומה כרמזות של ירושלים, כרמליה הם, וצער שאין זה רק רמזות של דריסת
 הרגים, יש היתר בנעילה לת, וצער שיש זה פלעיו ורמזות, אין היתר אף
 לרמזות, כי נחשבים כרמליה.

וכי' אין שיהי', ברז ר' אפרים לפי מה שכבין בו בבית אפרים, והגדולים
 של חכ"ד, סוברים שרצה הרבים המוקפת במחילות גמרות, מד' רוחות סביב,
 חשובה כרמליה ולא רביי. ורביי מקורה השיב כרמליה מדינה דגמרא, בשבח
 ליה, כפשוטו דרמב"ם וש"ס הר"ל. ועשה כעש צעלמן, אם יהי' כאן תרווייבה,
 רביי מוקף מחילות, ומקורה גיי, עדיין יחשב כרמליה, ללא שמענו דחרי גורמים
 לכרמליה יכפכו אחוה לרביי, ואחוה אם יעמד איטענה ואיטעוניה צבקה, יהי'
 כאן רשות היתר. וצפירות חגי' שפול בתוך היס הרי הוא כרמליה, ואין קרוי
 חופיל לים להחשיבו רביי, כדחזיק מדף כבולג מן הספינה להביא מים, שאין
 תמלאין אלא במחילת הלוי'. ואיך תמכ על עומק אם תקרה ומחילות סביב, אינם
 מופיעים למקום דריסת רגלי רגים, אלא להשוחו כרמליה, איך אף מלאנו ידיו

ורצונו בבית ככנסת רחב פיז אמות, אליה וברש"י, דס"ל דמחילות אינם
 מופיעים לפלעיו, והוא מקום כגום רבים, ומחמיר גיי לאורך גיטא, ופוזר
 דדריסת רגים מהוב רביי צפחות מס' רבוא. ואלה מאי, דס"ל לפלעיו מוקפת
 מחילות, מלך הדין הוא רביי, ולחיי רבים ומצטלי מחילות לגמרי, כאלו אינם
 כאן, כג"ל ופלעיו מקורה, מלך הדין הוא רביי, כמו שנראה אליה דמג"ל צסי'
 שמי' כג"ל איך חזיק דפי תקרה השיב סחימה מעליה, ממחילות גמרות.
 ותמחה משמע צעבוכיין ללא ס"ל לברש"י ורביי מקורה השיב כרמליה.

ואפילו חומה דהכך רבוחה ורביי יסברו דמלכיון ס' רבוא לרביי,
 צבחי' ורשיי, עדיין יקשה מבית המקדש שבו שיש רבוא דורסים צפחה
 צבגלים, ואין אפשר להלכה ושאר פירות ככונה, ואין כהן גדול שולח כף
 ומחכה מקיין ומגים, דהא מחילות המקדש אינם חוסמות יותר ממחילות
 ירושלים, ואינם מופיעים לברש"י לגמרי, ולשאר רבוחה דלפיל אינם מופיעים
 אלא כדי כרמליה. ואלה מאי כדלמך.

ואף שכל זה הפלפול אינו מופיל לבורה הלכה בבית המדרש, אמנם
 בדלתי שפי תקרה השיב סחימה מעליה צדון דידן, אם יסכים מי שרצוי
 לבוראה זו על כך.

ובהגוי מסיים משין הפתיחה. טוב הדבר אם מעבית יבנים לבוראה זו את
 בגאון ר' יונתן שלישי, שהוא רב צברוקלין, ועל הוראהו יסמכו ויסכימו רבים.
 וראשית חכמה דעת. לדעת אם המקומות וברוחות אשר סחמם אלו בגשרים,
 ומעט הפרעות אשר לריבים תקן. א.

יחמין לי מעבית ניי כי רחוק אנכי מאוד מלהכניס עמי דבר כזה,
 צמכתו זה, ואף צדוריים שקדמו לזה במכתב, שאלמלא לא כרגשיי בזה גדול,
 שאם חכה האוכה לחון את העיר צפירות, שער גדול יפתח לשמירת שבת
 לבטוח טול. לפי שזה הכלל, כיון שנראה נדחה. אם נדחה אדם משמירת שבת,
 פיי טלפול שקשה עליו צפיר הוא מאוד, נדחה הוא להלכה גיי מדחי אל דחי.
 ומי שיש לו שינים לראות, יראה, כי איסור טלפול צפיר גדולה, הוא פוער מים
 כחומים של חלול שבת לגמרי, ראשית מדון של הייביי עם השבת קודם כעומד
 כנגדו, למכר ביאת משיח דקטו צמכרה. ושבת שבוחר מקלחו ר"ל, בותר טול.

כשנחתי לכאן צגוריה עליון אשר חמד לי צפריה, השבתי חמיד מי יתן
 חכיתי לך. אלא שצפוחתי לא כרגשיי, וכן עשה איני מרגיש עמי לדלתי לך.

וגם כחוש גופי ומשגי, ק' שזכר ק' את, מדרשו מלמד כע"כ. נא במשנתו מיני דבר י"י, כזכר אבותיו הקדושים, ט"ח שכתביל במצב זו אל יתהלך

ודע ט"ז י"י, כי מלמד שבגאון הכתר שלימים הוא בקי גדול ומצויין בהוראה, בגוף ולדיק וישיב, יש כאלן טעם גדול אחר, להפיל עליו זאת בהוראה. לפי שזוהו שנתן שלא נמלא כחוכו כדור כזה לפע"ד, שכל נדך, שייף טייל שייף מעק שלא יורה הוראה אלא נשלפול חברים, ושאיננה פה כל בגדולים וכל בקטנים, בכל מיני כבוד והדור. חכ פיקר גדול לבזי"א חכ בהוראה הזאת לפועל ודי כזה למצין בשפלות כדור כזה בעוקבתא דמשיחא. ומעביד לפי כדור. א.

התחלתי במכתב זה בערב פסח, והגני מסיימו בחוכ"מ, כי הוא דבר האבד, כי אחר כו"מ יחזרו עלי דאגות בישיבה דבר יום ביומו. וזהו"ל גם מעביד י"י יחא שופנה במועד יחזר. וכה לפי חכב מעביד שלימים במלוא זו, ובמלוא נגדוזה אחרי, מחיל אל חיל, מרוב פונג ומת.

בהפץ מכבדו ומקירו דושי"ת בכל הכרכות של כרכת החורב

חיים מיכאל דוב ווייסמאנדל

מוצ"ש"ק שופמים תשי"א לפ"ק

שלום ורב ברכה וכוח"פ לכ' ידידי הרב הגאון הגדול איש אשכולות שהכל בו מקניני התורה והיראה חכמה ומעשים טובים מוהר"צ א"ש שלימ"א.

אודה לכהדריג י"י אם אחר השקפתו חזק הדברים ימסור את הכתב לכ"ק בגאון הכדיק מלמשינאחו שלימ"א, (ז"ל) כי ידעתי כי רגזו בך. . . .
 צימים שעברו נסעתי דרך צדוק'ין, לא לשם לזרת הפחת, אלא בתורה חזר על הפחת למטן לרכי שבה לבית מדרשינו, ודרך העברה ראיתי כי אותו להגשר שבה מקווינים אל הויליאמסבורג גשר, קרוב להגשר ואינו חסר אלא משט, כשיגמר זה הגשר, יהי' וויליאמסבורג שוקף מג' מחילות שלמות, נעשה בידי אדם, ומחילת הכבישית יהי' פי תקרה שיש בה משום כמה שנות של ביתר, ואפילו עתה שלא נגמרה לא תהיה אלא לרחי"ר אחת פרצות במקום שיש ג' מחילות שלמות.

יחנך מר י"י ברוב ברכות בהפץ מכבדו ומוקירו הגאון

חיים מיכאל דוב ווייסמאנדל